

Rotterdams exportbedrijf helpt blinde Tibetaanse kinderen

Oud papier en ethiek als export naar China

Bedrijfsethiek, een zeldzaam fenomeen op de websites van ondernemingen. Die van het Rotterdamse Ciparo, exporteur van oud papier naar China, vormt een van de uitzonderingen: „De bedrijfsethiek, de sociale verantwoordelijkheid van de onderneming, benadrukt de vrijwillige bijdrage van Ciparo aan een betere samenleving en aan een schoner milieu die verder strekt dan zijn financiële verplichtingen. Ciparo heeft de verplichting de samenleving te helpen met haar problemen.” Meent Ciparo met oud papier, bestemd voor recycling door Chinese papierfabrieken, ook ethiek te exporteren?

HENK DRENT

D„Winst maken komt ook voor ons bedrijf op de eerste plaats”, geeft Joris de Caluwé, managing directeur van Ciparo, lachend toe op de vraag wat er éérder was, de fraai verwoorde bedrijfsethiek of het besef dat je geld moet verdienen. „We zijn geen hulporganisatie, maar een exportbedrijf. In China kwamen we echter al gauw in aanraking met maatschappelijke problemen waarvan we vonden dat we best een helpende hand kunnen bieden. Dat we verder kijken dan ons bedrijfsbelang heeft ook te maken met hoe we als mens in elkaar zitten, hoe wij in het leven staan.”

Met 'wij' doelt De Caluwé vooral op zichzelf en zijn twee mededirecteuren. „Thijs Cox, die Aim Reclaim / Ciparo oprichtte, en Louis Hoogendoorn. Beiden wonen sinds 1992 in China, zijn met een Chinese getrouwd en spreken Mandarijn-Chinees. Thijs kwam in '92 naar China voor vakantie en bleef hangen toen een recyclingbedrijf hem kansen bood. In '94 kwam Thijs in Peking Louis tegen. Die studeerde er Chinees tijdens een sabbatical jaar van Fokker. Terug in Nederland speelden bij Fokker afvloeiingen. Louis keerde terug naar China en werd er agent voor Koninklijke Nederlandse Papier / Bührmann Tetterode (KNP/BT). In 1997 werd Ciparo opgericht; Thijs en Louis werkten daarvoor als agent van KNP/BT. Er waren toen al kantoren in Peking en Xingang. Later volgden Shanghai en Guangzhou. Sinds kort woont Thijs in Guangzhou.” De Caluwé ontmoette Cox en Hoogendoorn in 1996. „Zij waren op zoek naar oud papier. Ik had bedrijfskunde gestudeerd in Tilburg, mijn MBA gehaald in Columbia, South Carolina, en was in '93 teruggekomen naar Nederland.” Het klikte tussen hen omdat zij uit dezelfde houtsoort bleken gesneden waarbij hun werk niet hun wereldbeeld bepaalt, maar deel is van een bredere belangstelling. De Caluwé: „Je kunt niet in zo'n verschillende cultuur werken en niet geïnteresseerd raken. Twintigduizend euro voor dat schooltje in Tibet of voor andere schooltjes in China is altijd wel bijeen te bren-

gen. Bijvoorbeeld door met collega's en vrienden de marathon van Rotterdam te lopen en er sponsors voor te zoeken. Of een fietstocht *) van duizend kilometer van Lhasa naar Kathmandu, over vijfduizend meter hoge bergpassen, zoals Thijs Cox met negen vrienden in juni 2001 ondernam. Wij hoeven geen verantwoording af te leggen aan aandeelhouders; wij zijn zelf de aandeelhouders en bepalen dus wat we met overwinst doen.”

Roept steun aan een Tibetaans schooltje geen vragen op bij Chinese autoriteiten? Temeer omdat de website meldt dat de bedrijfsethiek morele kwesties omvat als mensenrechten, arbeidsomstandigheden, corruptie, kinderarbeid en intellectuele rechten. De Caluwé zegt nooit te zijn gestuit op kritiek. „Onze projecten komen voort uit praktisch idealisme, niet uit politiek activisme. Dat schooltje is opgericht door een blind Duits meisje dat in Tibet woont; wij leveren speciaal papier voor productie van braillepapier. We doen alles volgens de regels. Voor Tibet kregen we een vergunning, evenals voor de fietstocht.”

Riekt 'de verplichting de samenleving te helpen' op de website niet naar heiligverklaring? Export van oud papier en ethiek? De Caluwé: „Het gaat om het besef dat een bedrijf niet alleen verantwoording moet afleggen aan aandeelhouders maar ook aan wetgever, werknemers, schuldeisers, consumenten en samenleving. Ook werknemers werken graag voor ondernemingen die staan voor meer dan het bedrijfsbelang. Ook in ons filiaal The Golden Windmill in de Xingang vrijhandelszone hechten we aan ethische standaarden. Ciparo telt in Rotterdam vijf werknemers maar omstreeks vijftig in Peking, Shanghai, Xingang en Guangzhou. Iedereen in de verkoop heeft er een universitaire of beroepsopleiding. Naast het salaris betalen we een bonus, woontoeslag, medische verzekering en de pensioen- en WW-premie. Ook wordt de inkomstenbelasting verrekend.”

Ciparo, in China bekend als Aim Reclaim, exporteert maandelijks

De Caluwé ziet veel kansen voor westerse bedrijven in China. „Als je een beetje normaal gedraagt kun je er goed zaken doen.” FOTO BEN WIND

15.000 tot 20.000 ton papier, tussen de zeshonderd en duizend veertig voetscontainers per maand. De Caluwé: „Er zijn wel vijftig papiersoorten, met prijzen tussen de 60 en 400 euro per ton die vroeger sterk fluctueerden. Nu is er wereldwijd zo'n tekort dat sprake is van een gestadige prijsstijging. China is daarbij de drijvende kracht.”

Ciparo koopt zowel in bij inzamelers die van de industrie betrekken, als die bij gemeenten inzamelen. De Caluwé: „Wij regelen het vervoer, terwijl de papierleveranciers de containers vullen en afleveren bij de ECT terminal. Dat gebeurt FAS, free alongside ship. Wij boeken de containers, overleggen met de reder en handelen de douanefaciliteiten af; in China kunnen die veel tijd vergen. Het is niet altijd makkelijk zakendoen daar. Menselijke factoren spelen vaak een doorslaggevende rol.”

Al eind jaren tachtig ontstond een groot Chinees tekort aan papierafval; mede doordat onder Mao veel bos was gekapt. Recycling bleek een alternatief. Papiervezels kunnen overigens maar zes keer worden hergebruikt; daarna worden ze te kort. Het kwam China goed uit dat het Westen van zijn papierafval wilde tegen spotprijzen en er zelfs

voor wilde betalen. China bouwde papierfabrieken en kreeg de grondstof, oud papier, gratis en soms geld toe. Ook nu is transport naar China goedkoop doordat volle containers vooral uit China hierheen komen, voor de terugreis zijn veel lege beschikbaar. Al moet rekening worden gehouden met een prijsstijging; afhankelijk van wisselkoers, olieprijs en veiligheidstoelag.”

De sterke Chinese productiegroei veroorzaakt een verder stijgende vraag naar verpakkingsmateriaal. Alleen al tussen 2000 en 2003 steeg de Chinese import van oud papier van 3,7 naar 9,4 miljoen ton (425.000 containers van 40 ft). Van die 9,4 miljoen ton kwam 5,8 miljoen uit de VS, één miljoen uit Japan en 1,75 miljoen ton uit West-Europa. De Caluwé: „Hoewel wereldwijd percentage meer papier wordt ingezameld dan ooit, neemt het tonnage af doordat dunner papier wordt gebruikt vanwege de wereldwijde recessie en effectiever wordt omgesprongen met verpakkingen. Toch neemt de vraag zo sterk toe dat we overal inzamelen: tot in Japan en Australië. We willen meer inkopen in de VS en overwegen er een vestiging aan de westkust. Overigens exporteren we nu ook plastic- en metaalafval. In

westerse landen neemt de hoeveelheid papierafval onder meer af omdat verpakking samenhangt met productie die zich deels verplaatst naar China. De Chinese behoefte aan oud papier is zo sterk toegenomen dat import van papierafval niet langer volstaat. Dat vergroot de behoefte om een Chinese inzamelstructuur op te zetten voor eigen papierafval. Er is weliswaar nog weinig papierafval: rond 20 kilo per hoofd van de bevolking per jaar tegen 390 kilo in Europa en 550 kilogram in de VS. Maar die verhouding verandert snel. Vooral omdat de Chinese economie niet groeit, maar explodeert. Zo stond in 2002 de helft van alle bouwkransen ter wereld in Shanghai. Aan die inzameling in China kunnen wij een bijdrage leveren.”

De Caluwé beseft dat Ciparo daarmee toekomstige concurrenten opleidt, maar toont zich geen angsthaas. „Er zijn al Chinese bedrijven die zelf in westerse landen willen inzamelen. Maar daar komt zoveel specifieke kennis van Europa voor kijken. Dat loopt zo'n vaart niet.”

„Met de productiegroei en de afvaltoename krijgt China ook de milieuproblemen zoals het westen die kent. Die probeert China te voorkomen; onder meer door verscherpte controle op de import van papierafval. Vanaf 1 januari 2005 is voor die import bovendien een Chinese licentie vereist. Chinese inspecteurs komen ook hier. Overigens is ook de Nederlandse wetgeving verscherpt.”

De Caluwé ziet veel kansen voor westerse bedrijven in China. „Als je een beetje normaal gedraagt, dan kun je er goed zaken doen. En Chinese klanten groeien met je mee. Natuurlijk heb je veel gebruiksaanwijzingen nodig.” ■

*) De fietstocht van Thijs Cox en negen vrienden is door Henk Schulte Nordholt (1953) en Lambert van der Aalsvoort (1955) vastgelegd in het fotoboek *Across the mountains of Tibet / From Lhasa to Kathmandu by bike*. Uitg. Asoka. Sinoloog Schulte Nordholt heeft een bedrijf in Peking. Psycholoog Van der Aalsvoort werkt als fotograaf-schrijver en handelt in kunstboeken.